

SIAD

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES DEL CONSELL COMARCAL DEL MONTSIÀ

Memòria d'actuacions 2011

0. Índex

1. Antecedents del servei.....	3
2. Descripció del servei.....	5
2.1 Objectius.....	5
2.2 Estructura del servei.....	7
3. Descripció dels resultats obtinguts.....	10
3.1 Àrea d'informació general.....	12
3.2 Àrea d'assessorament individual.....	13
3.2.1 Nombre total de casos atesos.....	13
3.2.2 Evolució del nombre de casos atesos.....	14
3.2.3 Situació laboral de les usuàries.....	16
3.2.4 Municipi de residència de les usuàries.....	17
3.2.5 Municipi d'atenció de les usuàries.....	19
3.2.6 Distribució de les usuàries segons l'edat.....	20
3.2.7 Nivell d'estudis de les usuàries.....	20
3.2.8 Distribució de les usuàries segons país d'origen.....	21
3.2.9 Distribució de les usuàries d'origen migrat segons Nacionalitat.....	22
3.2.10 Font de derivació.....	23
3.2.11 Tipus de cas.....	25
3.2.12 Serveis cap on es deriva a les usuàries.....	27
3.2.13 Principal motiu de consulta.....	28
3.2.14 Situació familiar de les usuàries.....	30
3.2.15 Nombre d'intervencions de grup.....	31
4. Participació en els circuits i protocols contra la violència masclista.....	32
5. Nombre i característiques de les actuacions de sensibilització comunitària impulsades pel servei.....	34
6. Annexos.....	54

1. Antecedents del servei

La comarca del Montsià, situada a l'extrem sud de Catalunya, compta amb una població de 72.261 persones, segons dades de l'IDESCAT de l'any 2011. També segons aquesta base de dades, el 50 % dels/les habitants de la comarca viuen en municipis de menys de 10.000 habitants i un 6% ho fa en municipis de menys de 2.000.

El consell comarcal del Montsià, des de la seva àrea d'atenció a les persones, porta aproximadament des del 1998 treballant en l'atenció individualitzada a les dones de la comarca. En aquest sentit, ja l'any 1.998 es treballava des de l'SCADIM (Servei comarcal d'atenció a les dones i infants en situació de maltractament). L'atenció que s'oferia des d'aquest servei era d'una dedicació quinzenal de 5 hores, i es trobava centrada exclusivament en l'assessorament jurídic.

En posterioritat a la creació d'aquest servei, cap a l'any 2.000, es creà l'SCAAD (Servei comarcal d'atenció i assessorament a la dona). En aquest cas, s'ampliava l'atenció jurídica a la psicològica, des de la qual s'oferia un treball de contenció i acompanyament inicial, dirigit sobretot a aquelles dones que es veiessin involucrades en situacions de violència masclista i als/les seus fills/es.

L'any 2005, la URV, el Consell Comarcal del Montsià i tots els Ajuntaments de la comarca, inicien un estudi al respecte de la situació de les dones al Montsià. Aquest estudi es va fer en el marc d'un programa Equal, finançat per la Unió Europea. L'any 2007 es publiquen les conclusions d'aquest estudi.

Una de les principals necessitats que l'esmentat estudi deixà en evidència fou la manca de recursos adreçats a dones a la comarca, a més de la necessitat d'oferir informació i assessorament a les dones del Montsià.

De manera complementària, el Consell Comarcal del Montsià compta amb un Consell Consultiu de les Dones, creat l'any 2.000, que es va constituir com òrgan consultiu i de participació i que està integrat per les associacions, entitats i col·lectius de dones de la comarca del Montsià. Una de les reivindicacions històriques aparegudes en les

SIAD Servei d'Informació i Atenció a les Dones

conclusions d'aquest consell ha estat la creació d'un servei específic d'atenció a les dones a la nostra comarca.

Finalment, i com a culminació d'aquest procés, **al març de 2007**, el Consell Comarcal del Montsià posà en marxa el Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Montsià. Aquest servei comptà des dels seus inicis amb el recolzament dels dotze ajuntaments de la comarca i **amb el suport de l'ICD**. Aquest nou SIAD porta en funcionament gairebé cinc anys, i, tal i com es veurà amb les dades reflectides en la present memòria, ja és un servei amb una trajectòria més que consolidada al territori, aconseguint esdevenir el principal referent a nivell comarcal en matèria de polítiques de dones.

En posterioritat a la creació del SIAD del Montsià, la Llei 12/2007, d'onze d'octubre, de Serveis Socials va venir a consolidar els Serveis d'Informació i Atenció a les dones (SIAD'S) contemplant-los en la seva cartera de serveis, com a serveis socials bàsics. Amb l'aprovació l'any 2008 de la Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista (la Llei 5/2008) els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones passen a ser serveis que s'han d'oferir a la població de forma obligatòria. Per tant, l'aparició d'aquesta llei ve a reforçar i consolidar el servei d'atenció a les dones i la tasca que s'hi realitza.

2. Descripció del servei

2.1 Objectius

Els serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD's) són recursos que ofereixen informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si s'escau, en relació a l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits: laboral, social, personal, familiar i d'altres.

Objectius específics del SIAD:

- Oferir informació integral a les dones sobre els seus drets i l'exercici dels mateixos.
- Proporcionar a les dones orientació i assessorament sobre temes que poden ser del seu interès
- Facilitar atenció i assessorament a situacions de discriminació per raó de sexe, ja sigui en l'àmbit públic o el privat.
- Treballar amb la comunitat i el teixit associatiu femení la realització d'accions que visibilitzin les aportacions de les dones, tot i facilitant el seu apoderament.
- Dinamitzar i impulsar la coordinació i col·laboració amb els grups i organitzacions de dones, tot oferint recursos que facilitin la implementació de les seves activitats.
- Assessorar, orientar i realitzar una primera atenció a dones en situacions de violència, abraçant totes les tipologies de les violències que poden rebre les dones pel fet de ser-ho.
- Coordinar la seva actuació amb el Centre d'Intervenció Especialitzat de referència
- Realitzar activitats de sensibilització social.
- Actuar com a observatori de la realitat de les dones en el territori i proporcionar les informacions necessàries per col·laborar en la definició de les línies prioritàries d'intervenció en els plans o programes locals de polítiques de dones.

2.2 Estructura del servei

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) del Montsià, és un servei públic que ofereix a la població femenina un conjunt de recursos per tal de contribuir a que les dones puguin gaudir dels seus drets civils i personals en llibertat i sense discriminacions.

Aquest servei ofereix informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social, personal, familiar, i altres, fent especial atenció a la detecció de les violències contra les dones, i establint els mecanismes d'informació i derivació als serveis especialitzats.

SIAD

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

La informació, l'atenció i l'assessorament s'ofereixen en un espai públic d'accés directe obert a la comunitat, però que garanteix la discreció de l'atenció, així com la confidencialitat de totes les atencions.

El SIAD Montsià està vinculat amb els circuits d'atenció local i territorial i pretén mantenir una relació continuada amb la comunitat en la qual s'insereix i, de forma especial, amb el teixit associatiu femení. El SIAD Montsià pretén actuar com a element dinamitzador i a l'hora receptor de propostes i estratègies que contribueixin a l'apoderament de les dones i a la sensibilització social en matèria de gènere.

Ubicació del servei

El SIAD Montsià està ubicat en una planta baixa del C/ Jaume I D'Amposta (números 2-4). Aquest espai compta amb una rampa d'accés i un lavabo adaptat per a persones amb discapacitat. L'espai està compartit amb l'Oficina d'Atenció Ciutadana de la Generalitat de Catalunya.

Aquests dos serveis comparteixen alguns espais en comú, bàsicament els sanitaris i la sala de recepció. A més a més, el SIAD compta amb dos despatxos individuals des dels que es proporciona l'atenció individualitzada, garantint d'aquesta manera la confidencialitat.

El fet que aquests dos serveis estiguin junts pensem que ajuda a complir els següents objectius:

- 1- Per una banda facilita que l'accés al servei no estigui especialment estigmatitzat de cara al conjunt de la població, ja que la persona que accedeix a aquest espai pot fer-ho per diferents consultes.
- 2- D'altra banda ajuda a optimitzar recursos tècnics i logístics (com per exemple mobiliari, impressora, fotocopiadora, etc.)
- 3- Per últim, ens permet l'intercanvi constant que enriqueix la quantitat i qualitat de la informació que es proporciona des d'aquests dos serveis.

2.2 Estructura del servei

El SIAD Montsià està estructurat en torn a tres grans nivells d'actuació.

Nivell 1: Atenció especialitzada, l'objectiu de la qual és donar resposta a necessitats concretes de les dones. Aquesta atenció especialitzada es materialitza en el treball de les professionals del servei que ofereixen atenció i assessorament jurídic, psicològic i laboral.

Nivell 2: Orientació i informació general

Nivell 3: Vessant orientada al treball comunitari, la qual cosa implica actuar en els següents àmbits:

- **Coordinació amb la xarxa pública i privada d'agents socials i polítics** de la comarca.
- **Coordinació amb les associacions de dones** com a element vertebrador de les actuacions encaminades a assolir l'empoderament de les dones i el treball en valors socials encaminat a assolir la igualtat d'oportunitats.
- **Coordinació de la implementació del Pla Comarcal de polítiques de dones del Montsià (2007-2011).**

Aquesta vessant del servei és molt important, ja que entenem que el servei ha d'estar vinculat a els circuits d'atenció local i ha de mantenir una relació continuada amb la comunitat en la qual s'inserirà i de forma especial, amb el teixit associatiu femení.

Equip professional

Definició de les competències de l'equip i de les professionals que el conformen.

COORDINADORA (dedicació 60% de la jornada laboral (21 h/set)):

- Coordinació amb la delegació territorial de l'ICD i amb les persones de referència de les administracions municipals i comarcal
- Coordinació i estructuració de les funcions de l'equip professional del servei
- Coordinació amb els serveis i programes del territori
- Coordinació amb el teixit associatiu femení del territori
- Coordinació amb les organitzacions comunitàries
- Definició de les bases de dades necessàries per tal de proporcionar a les usuàries del servei una informació, atenció i orientació de qualitat

- Realització de propostes d'activitats (xerrades, tallers, cursos, exposicions, etc.) i implementació de les mateixes.
 - Estructuració del sistema de derivacions a altres serveis i recursos del territori
 - Atenció presencial a dones en situacions en les quals es valori necessari
 - Disseny d'estratègies per tal de fer un seguiment i acompanyament (si s'escau) de les dones derivades a d'altres serveis
 - Tasques d'assessorament als ens locals respecte a la implementació i seguiment de plans d'igualtat de gènere en el si dels municipis del Montsià
 - Coordinació de les tasques de participació en el circuit d'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre i en la Taula Laboral de Terres de l'Ebre per a la inserció de les dones en situació de violència masclista.
- **ADMINISTRATIVA** (dedicació de 17,5 h/set al llarg del 2011)
 - Informar telefònicament i presencialment dels serveis i activitats que ofereix el SIAD i altres serveis oferts des d'altres agents del territori
 - Recollir informació sobre activitats relacionades amb les dones que es realitzin a la comunitat
 - Gestionar les bases de dades
 - Recollir les dades de les atencions realitzades
 - Organitzar l'atenció a situacions específiques (donar hores)
 - Proporcionar suport administratiu i logístic a la responsable del SIAD i a la resta de professionals
 - **JURISTA** (dedicació de 14 hores setmanals)
 - Atendre presencialment les dones que necessiten assessorament legal, tant a la seu del SIAD com a nivell itinerant.
 - Donar orientacions a dones que han iniciat procediments legals. Informar sobre la justícia gratuïta.
 - Coordinar-se amb la resta de professionals del Centre.
 - Detectar possibles situacions de violència i establir les derivacions i seguiment pertinents
 - Col·laborar en les activitats del SIAD, quan es consideri necessari

SIAD Servei d'Informació i Atenció a les Dones

- **PSICÒLOGA**(dedicació de 9 hores setmanals)
 - Proporcionar orientació i assessorament presencial respecte tot allò relacionat amb el malestar emocional de les dones i derivar, si s'escau, a altres serveis normalitzats del territori.
 - Detectar possibles situacions de violències i avaluar la conveniència de la necessitat d'atenció especialitzada, tot establint les derivacions i seguiment pertinents
 - Coordinar-se amb la resta de professionals del servei
 - Col·laborar en les activitats del SIAD, quan es consideri necessari

ORIENTADORA LABORAL (dedicació de 6 hores setmanals)

- Oferir informació i assessorament a presencial respecte a la recerca o millora de feina.
- Oferir una primera informació global respecte a projectes d'autoocupació
- Derivar a les usuàries cap a altres serveis del territori si es considera convenient.
- Coordinar-se amb la resta de professionals del Centre
- Col·laborar en les activitats del SIAD quan es consideri necessari

Cal destacar aquí, que de les hores de dedicació setmanals de cadascuna de les professionals, **una hora setmanal es dedica a la coordinació interna, i que té lloc tots els dijous de les 15 a les 16 h. Les reunions de coordinació interna són una eina imprescindible per a treballar de forma conjunta alguns casos que requereixen de coordinació o, fins i tot, que es deriven internament entre les diferents professionals del servei.**

3. Descripció dels resultats obtinguts

El Servei d'Atenció i Informació a les dones del Montsià, va començar la seva activitat el 20 de març de 2007.

Al llarg del 2007 es van dedicar esforços a situar el servei dintre de la xarxa normalitzada, complint els següents grans objectius estratègics:

1. Orientar i coordinar l'organització i actuacions del propi equip de treball (organització interna del Servei)
2. Definir les principals línies d'actuació del servei
3. Donar a conèixer el servei als altres agents del territori (altres serveis, ajuntaments, etc.)
4. Establir contacte i definir una estratègia de dinamització amb les 15 associacions de dones presents a la comarca.
5. Optimitzar la qualitat de l'atenció oferta a les dones del Montsià.

Els anys 2008 i 2009 van estar anys de consolidació del servei, amb un augment de l'activitat en tots els nivells d'actuació dels què disposem, incrementant el nombre de dones ateses, consolidant projectes comunitaris endegats l'any anterior i obrint-ne de nous, col·laborant amb més agents del territori i fomentant i incentivant la participació de les dones de la comarca en tot el procés. L'any 2010 va continuar amb aquesta dinàmica ascendent, i creiem que va estar l'any de consolidació definitiva del servei en el sí de la xarxa pública de recursos socials i, també, la consolidació del servei com a referent en matèria de polítiques de dones a la comarca. Al llarg del 2011, el servei d'informació i atenció a les dones ha aconseguit mantenir els seus resultats, tant a nivell qualitatiu com quantitatiu, a pesar de les diferents circumstàncies socioeconòmiques que han fet que el nombre de dones que hagin consultat hagi disminuït una mica respecte al 2010, any en què s'experimenta el principal pic en relació al nombre de dones ateses.

SIAD Servei d'Informació i Atenció a les Dones

A continuació presentem els resultats del Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Consell Comarcal del Montsià relatius **a l'any 2011**.

Els resultats que presentem corresponen a les dades que se sol·liciten en el punt 5 (avaluació) de la fitxa adjunta al Contracte Programa 2011, segons el que disposa **l'article cinquè (avaluació)** de l'esmentat contracte programa signat entre el Consell Comarcal del Montsià i l'Institut Català de les Dones per a la prestació de l'esmentat servei durant l'any 2011.

3. 1 Descripció dels Resultats obtinguts en l'àrea d'informació general (Assessorament socio-comunitari)

Entenem aquestes consultes d'informació general com aquelles consultes puntuals realitzades per dones que no necessiten d'un assessorament professional específic. També es contemplen aquí aquelles consultes realitzades per professionals d'altres serveis de la xarxa. Resolem aquestes consultes tant de forma presencial com telefònica.

En la taula que segueix adjuntem la distribució de les consultes rebudes al llarg del 2011 segons la seva temàtica.

Tipus consulta	Número de consultes
Aspectes laborals i formatius (Subvencions autoocupació, cursos; oposicions; Ofertes de feina públiques, etc.).	2
Aspectes familiars (informació sobre llars d'infants; ajuts per fills a càrrec; famílies monoparentals; vacances en família, etc.)	1
Aspectes legals	5
Informació recursos per a dones víctimes de violències	1
TOTAL	9

Taula 1. Tipus i nombre de consultes puntuals rebudes; any 2011

Com es pot observar en l'anterior taula, les temàtiques sobre les que més consulten les dones del Montsià són aquelles relacionades amb els aspectes legals. Les segueixen les consultes relacionades amb aspectes laborals i formatius. Les consultes relacionades amb la família, com les consultes al respecte de prestacions per fills a càrrec i altres segueixen per importància aquesta llista. Per últim els temes relacionats amb la gestió de situacions específiques de violència masclista tanquen aquesta llista.

3.2 Descripció dels resultats en l'àrea d'assessorament individualitzat

En aquest apartat fem constar la informació referent a aquells casos que han rebut un assessorament individualitzat per part d'alguna de les professionals que conforma el servei.

Actualment, i fins a finals del 2011, el SIAD Montsià ofereix assessorament específic en matèria d'orientació laboral, jurídica i psicològica.

Les atencions que es contemplen doncs en aquest apartat són atencions professionals presencials, amb cita prèvia, que acostumen a tenir una mitjana de duració d'uns 50 minuts aproximadament, i que es duen a terme en un espai confidencial amb la finalitat d'oferir un assessorament i acompanyament de qualitat a la usuària.

3.2.1 Nombre total de casos any 2011

El nombre de dones ateses durant l'any 2011, això és dones que s'han dirigit al nostre servei per rebre una o més atencions especialitzades, ha estat de **226 casos**, dels quals **166 corresponen a nous expedients oberts l'any 2011**, mentre que 60 són casos que ja s'havien obert l'any 2010, 18 del 2009, 11 del 2008 i 5 del 2007.

Casos nous 2011	Seguiment 2010	Seguiment 2009	Seguiment 2008	Seguiment 2007	TOTAL
166	26	18	11	5	226

Taula 2. Casos 2011

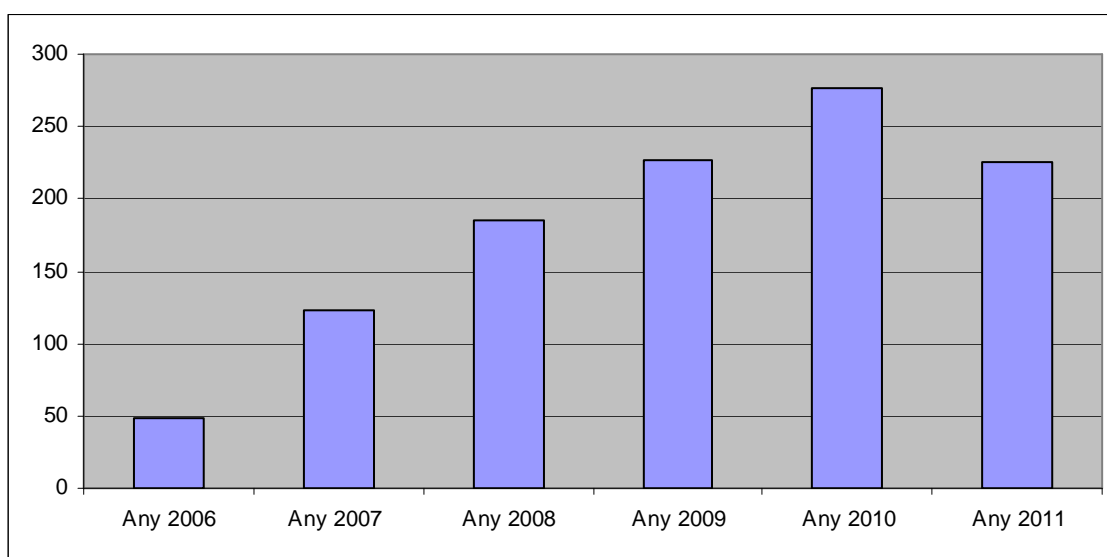
Si ens fixem en la comparativa de casos respecte al 2010 i el 2009, trobem els següents resultats:

ANY	CASOS NOUS	CASOS SEGUIMENT	TOTAL
2011	166	60	226
2010	220	56	276
2009	191	36	227

Aquests resultats van en la direcció que el que ha fet disminuir el nombre de casos respecte a l'any anterior (any 2010 en què hi va haver el punt més gran de casos), ha estat la disminució en l'entrada de nous casos. Això implica que hi ha menys dones que es dirigeixen per primer cop al nostre servei respecte al 2010, tornant a un nivell de casos nous similar al del 2009. En canvi és evident la progressió en positiu en aquells casos que ja hem atès amb anterioritat altres anys.

Aquest fet pot explicar que el SIAD esdevé un instrument vàlid per a les dones que fan una consulta referent a un tema puntual, sigui aquest jurídic, psicològic o laboral, i que, un cop solucionada aquesta consulta, tornen a acudir al servei més endavant, de forma que considerem que aquest és un indicador de la qualitat de l'atenció rebuda i la fidelització que les dones tenen cap al servei. Per tant, podem afirmar que el SIAD del Montsià ha aconseguit ser referent per a totes aquelles dones que es dirigeixen més d'un cop al servei, la qual cosa indica que, una vegada es coneix el servei, se'n torna a fer ús quan és necessari.

3.2.2 Evolució del nombre de casos atesos (comparativa anys 2006- 2011)

Gràfic 1. Evolució del nombre de casos atesos 2006-2011

ANY	NÚMERO PERSONES ATESES
2006	49
2007	123
2008	185
2009	227
2010	276
2011	226

Taula 3. Número de casos 2006- 2011

Les dades que presentem ja tenen una perspectiva de 6 anys, que ens permet avaluar amb el temps suficient l'evolució del servei. Com es pot observar, el canvi més significatiu es donà entre els anys 2006 i 2007, ja que l'any 2007 el SIAD passa a seguir el model de l'ICD i que més tard recollirà la Llei 5/2008 d'atenció a les dones en situació de violència masclista, és a dir un model basat en atenció jurídica i psicològica, però amb una figura de coordinació que permet fer èmfasi amb el treball comunitari.

L'any 2007 fou l'any en què es van incorporar les figures professionals de coordinadora, administrativa i orientadora laboral. Així doncs, es fa evident que el fet d'introduir recursos humans nous al servei i dotar-lo d'una sèrie d'actuacions en l'àmbit comunitari ens ha permès incrementar el nombre d'atencions realitzades, arribant així a un gruix més significatiu de dones de la comarca

Si sumem les dades consecutives entre els diferents anys, trobem que entre els anys 2006 i 2011 hem atès un total de 1.107 casos. Val a dir que alguns casos es repeteixen d'un any per a un altre, bé perquè són de seguiment d'una mateixa demanda, bé perquè rebem noves consultes fetes per la mateixa dona però que té el servei com a referent i que això permet que es dirigeixi a nosaltres quan li sorgeix alguna nova qüestió.

Es pot observar també que la evolució és gairebé sempre en positiu, incrementant-se progressivament el nombre d'usuàries ateses, la qual cosa implica una consolidació important del nostre servei, a més de revelar la pertinença d'un servei d'aquestes característiques a la nostra comarca, en tant que es fa evident l'ús que se'n realitza per part de les dones dels nostres municipis. Així doncs, es confirma aquesta evolució a positiu, ja que aquest any hem incrementat de nou el nombre de casos atesos en 49 casos més respecte a l'any 2009.

No obstant això, és evident que el 2011 s'ha experimentat un important descens de les demandes de les usuàries, sobretot a nivell d'entrada de casos nous. Desconeixem les causes d'aquest descens, però això pot estar relacionat amb la situació econòmica, que fa que moltes dones no es plantegin el fet de separar-se, que continua essent el principal motiu de consulta del servei, pel fet de no saber si podran o no fer fornat a les despeses econòmiques que suposa viure de manera independent de la parella.

Hem d'esperar a veure l'evolució dels anys següents per veure si aquesta disminució de casos és conjuntural, tot i que sembla que l'any 2010 va haver-hi un pic d'atencions al servei i que és possible que aquesta tendència al creixement s'estanqui i hi hagi, a partir d'ara, un estancament. Però això és només una hipòtesi a l'espera dels resultats del 2012, any que comencem, tot i que preveiem una disminució de casos, probablement fruit de la desaparició del servei d'orientació laboral, que deixarà de prestar-se a partir del gener del 2012.

3.2.3 Situació laboral de les usuàries, comparativa anys 2010 i 2011

ANY	Treballen	No treballen
2011	75 (33,2 %)	151 (66,8 %)
2010	83 (30,1 %)	193 (69,9 %)

Taula 4. Comparativa situació laboral de les usuàries; anys 2010 i 2011

Com podem observar en l'anterior taula, la majoria de les usuàries del servei es troben desocupades pel que fa al mercat de treball formal, concretament 151 dones es troben en situació inactiva en el moment d'acudir al servei, la qual cosa representa un 66,8 % respecte al total de les usuàries. Moltes d'aquestes usuàries que es troben en situació laboral inactiva estan en procés de recerca de feina.

A la llum d'aquestes dades es pot deduir la importància que té per al nostre servei la possibilitat d'oferir el suport de la orientadora laboral a les nostres usuàries, ja que la recerca de feina es planteja com una de les principals necessitats del col·lectiu de dones que s'adreça al nostre servei.

No obstant això, i per raons de la conjuntura econòmica que afecta també als ens locals, a partir del 2012 aquest servei d'orientació laboral no continuarà prestant-se.

3.2.4 Municipi de residència de les usuàries, comparativa anys 2009, 2010 i 2011

Municipi/ Comarca de residència	Número d'usuàries 2009	Número d'usuàries 2010	Número d'usuàries 2011
Amposta	102	111	96
Sant Carles de la Ràpita	32	39	48
Ulldecona	19	22	14
La Sénia	8	18	12
Alcanar	20	36	15
Santa Bàrbara	15	15	13
Sant Jaume d'Enveja	14	9	11
Masdenverge	4	4	5
Freginals	2	3	0
Mas de Barberans	3	1	1
La Galera	1	5	0
Godall	0	4	2
Baix Ebre	7	9	9
TOTAL	227	276	226

Taula 6. Municipi de residència de les usuàries: COMPARATIVA ANYS 2009, 2010 I 2011

Com es pot veure en la taula anterior, Amposta, com en anys anteriors, continua essent la principal població de residència de les usuàries del SIAD Montsià (96 usuàries que representen un 42,4 % respecte al total). Aquesta preponderància de les usuàries d'Amposta s'explica si tenim en compte tant que es tracta de la principal població de la comarca, com si considerem que és el municipi en el qual està ubicat el servei. Cal recordar aquí que el Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Montsià presta servei també a la ciutat d'Amposta, per un acord entre l'Ajuntament d'aquesta localitat i el Consell Comarcal del Montsià.

El segon municipi en nombre d'usuàries és Sant Carles de la Ràpita, amb 48 usuàries, que representen un 21,2 % respecte al total. Aquest municipi és el segon en població de la comarca. Cal destacar que, tot i que el nombre d'usuàries procedents de la població d'Amposta disminueix el 2011 respecte al 2012, no passa així amb les usuàries de Sant Carles de la Ràpita, que augmenten en el número de casos.

SIAD

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

Concretament, la població de Sant Carles de la Ràpita passa de 39 casos que tenia la 2010 a 48 del 2011, essent aquesta població una excepció a la disminució de casos general que s'ha donat als diferents serveis d'atenció a dones. Disminueixen però el nombre d'usuàries d'Ulldecona, LA Sénia i, especialment, Alcanar que passa de 36 a 15 usuàries, baixant gairebé un 50 %. Cal destacar aquí que, en les diferents reunions de coordinació i seguiment que s'ha tingut entre tots els SIAD's del territori, hem pogut constatar que aquesta disminució en el nombre de casos és generalitzada i, en general, s'apunta a la conjuntura econòmica com hipòtesi que explicaria que hi ha menys divorcis i, per tant, menys usuàries que acudeixen al nostre servei per a fer demandes d'informació en aquesta línia.

També és important assenyalar que, en ocasions puntuals, també atenem a dones procedents de comarques veïnes, ja que a algunes usuàries els és més fàcil accedir al servei a Amposta, d'aquí que veiem 9 usuàries procedents del Baix Ebre.

En el següent apartat veurem quin ha estat el municipi d'atenció de les usuàries, ja que el servei jurídic del SIAD és itinerant i, per tant, atenem a les dones a diferents poblacions de la **comarca (Veure annex 1)**.

Cal remarcar que a les poblacions d'Alcanar i Sant Carles de la Ràpita, degut al nombre d'habitants, hi dediquem quatre hores d'atenció mensuals, mentre que a la resta de municipis on duem a terme la itinerància (Santa Bàrbara, Sant Jaume, Ulldecona i La Sénia) hi dediquem dues hores setmanals.

3.2.5 Municipi d'atenció de les usuàries; comparativa 2009-2010- 2011

Municipi d'atenció de les usuàries	Número d'usuàries 2009	Número d'usuàries 2010	Número d'usuàries 2011
Ampostà	188	205	180
Sant Carles de La Ràpita	7	21	17
Ulldecona	5	7	6
La Sénia	6	10	6
Alcanar	11	20	9
Santa Bàrbara	5	8	3
Sant Jaume d'Enveja	5	5	5
TOTAL	227	276	226

Taula 7. Municipi d'atenció de les usuàries: comparativa 2009-2010-2011

Cal ressaltar que, tot i que el nombre d'usuàries de Santa Bàrbara és de 13, només 3 d'aquestes són ateses al municipi. Això ens pot fer pensar en el fet que, en determinades poblacions, les dones prefereixen desplaçar-se per rebre l'atenció per preservar l'anonimat amb més garanties, o que, abans d'esperar a que el servei arribi al municipi (recordem que és només un dijous al mes), prefereixen traslladar-se a Ampostà si la consulta que han de fer és urgent.

Així doncs, tot i haver prestat el servei d'itinerància de l'assessorament jurídic durant tot els anys 2009, 2010 i el 2011, trobem que la major part de les usuàries continuen atenent-se al municipi d'Ampostà, municipi on es troben les instal·lacions del SIAD.

3.2.6 Distribució de les usuàries segons l'edat: comparativa anys 2009-2010-2011

ANY	Entre 18 i 29 anys	Entre 30 i 45 anys	Més de 45 anys	No hi ha dades
2011	47 (20,8 %)	115 (50,9 %)	64 (28,3 %)	0
2010	48 (17,4 %)	128 (46,4 %)	100 (36,2 %)	0
2009	39 (17,2 %)	108 (47,6 %)	70 (30,8 %)	10 (4,4 %)

Taula 8. Distribució de les usuàries segons franja d'edat; anys 2009 i 2010

La primera dada que crida l'atenció respecte a l'anterior taula és el fet que el principal descens del nombre d'usuàries respecte al 2010 és el de les dones que es troben en la franja de majors de 45 anys. Aquest fet s'ha de tenir en compte, ja que ens pot estar indicant que cal treballar en més tasques de conscienciació i difusió del servei entre les dones d'aquesta franja d'edat.

Cal considerar també que la majoria de dones que acudeixen al servei es troben entre els 30 i els 45 anys (un 50,9 % l'any 2011). Les segueixen les dones majors de 45 anys, que representen un 28,3 % respecte al total. Per últim, les dones joves (entre 18 i 29 anys) són les menys representades amb un percentatge del 20,8%, que representa un augment de més de 3 punts respecte al 2010.

3.2.7 Nivell d'estudis de les usuàries: comparatives anys 2009, 2010 i 2011

Any	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Superiors	No hi ha dades
2011	1 (0,4 %)	138 (61,1 %)	67 (29,6 %)	20 (8,9 %)	0
2010	3 (1,1 %)	173 (62,7 %)	78 (28,3 %)	22 (7,9 %)	0
2009	6 (2,6 %)	122 (53,7 %)	82 (36,1 %)	15 (6,6 %)	2 (0,8 %)

Taula 9. Nivell d'estudis de les usuàries: comparativa anys 2009, 2010 i 2011

Com es pot comprovar en la taula anterior, la majoria de les usuàries que han passat pel servei tenen estudis primaris, seguit per les que tenen estudis secundaris. Aquesta dinàmica es repeteix els 3 anys reflectits a la taula anterior, presentant variacions molt petites entre els diferents anys. Les usuàries amb nivell d'estudis superior són les menys representades entre les usuàries del nostre servei, encara que s'observa un lleuger increment el 2011 respecte al 2009 i 2010.

3.2.8 Distribució de les usuàries segons país d'origen: comparativa anys 2009, 2010 i 2011

Any	Nacionalitat Espanyola	Nacionals d'altres països
2011	171 (75,6 %)	55 (24,4 %)
2010	207 (75 %)	69 (25 %)
2009	174 (76,6 %)	53 (23,4 %)

Taula 10. Distribució de les usuàries segons nacionalitat: comparativa anys 2009 ,2010 i 2011

L'any 2009, 174 de les 227 usuàries eren d'origen autòcton, la qual cosa representava aproximadament un 76,6 % respecte al total. Això implica que aproximadament el 23,4 % restant eren usuàries d'origen migrat. L'any 2010, la dinàmica es va repetir de forma molt similar, essent el percentatge de dones migrades d'un 25 % la qual cosa representava un increment d'1,6 % respecte a l'any anterior.

Al 2011 observem com, en general, els percentatges de dones d'origen migrat i els de població autòctona d'accés al servei es mantenen pràcticament estables, amb mínimes variacions que estan només al voltant d'un punt, la qual cosa fa pensar que s'ha tornat a nivells del 2009 d'accés i ús del servei, no a causa de la disminució de la població d'origen migrat que accedeix al servei, que és manté estable, sinó possiblement per la situació econòmica, hipòtesi que hem plantejat des de l'inici d'aquesta memòria. En la taula posterior sí que observarem que hi ha un descens important de dones procedents de l'Equador i Romania, que sí es pot deure a un retorn de les persones d'aquesta nacionalitat al seu país d'origen.

**3.2.9 Distribució de les usuàries d'origen migrat segons nacionalitat:
comparativa anys 2009, 2010 i 2011**

País d'origen 2010	Nombre d'usuàries any 2009	Nombre d'usuàries any 2010	Nombre d'usuàries any 2011
Algèria	0	0	1
Bèlgica	0	0	1
Bielorrússia	2	0	0
Bolívia	2	1	3
Brasil	0	1	2
Colòmbia	8	2	4
Cuba	0	1	0
Equador	17	16	7
Hongria	0	1	1
Índia	0	1	1
Kosovo	1	1	0
Lituània	0	3	2
Marroc	7	7	7
Moldàvia	1	0	0
Holanda	1	0	1
Pakistan	0	1	2
Paraguai	0	1	2
Perú	1	2	1
Polònia	0	1	1
Regne Unit	1	0	0
República Txeca	0	2	0
Romania	8	20	13
Rússia	0	1	2
Ucraïna	1	0	0
Uruguai	0	2	1
Veneçuela	3	0	0
República Dominicana	0	0	2
Hondures	0	0	1
	53	69	55

Taula 11. Distribució de les usuàries segons país d'origen: comparativa anys 2009-2010- 2011

Com es pot observar en l'anterior taula, la principal nacionalitat representada és la Romanesa seguida de l'Equatoriana i Marroquina, que aquest any 2011 s'equiparen amb 7 casos, a causa del descens de població equatoriana.

3.2.10 Font de derivació; anys 2009-2010-2011

FONT DE DERIVACIÓ	NOMBRE DE CASOS 2009	NOMBRE DE CASOS 2010	NOMBRE DE CASOS 2011
Iniciativa pròpia	92	119	78
Serveis Socials	63	84	74
Salut mental (Institut Pere Mata)	3	18	15
Ajuntaments de la comarca del Montsià	7	3	4
Altres serveis del Consell Comarcal del Montsià	9	17	9
Institut Català de les Dones a les Terres de l'Ebre	3	0	0
Professionals del SIAD	9	4	4
Xarxa sanitària pública	5	6	8
Departament d'acció social a les Terres de l'Ebre	2	0	0
Associacions	3	1	4
CIE	5	4	4
OTG	1	0	
Oficina atenció a la víctima mossos d'esquadra i policia local	3	4	3
Creu Roja	2	2	1
Oficina Emancipació jove Montsià	7	3	2
Oficina Atenció Ciutadana	3	5	5
Telefon 012	0	2	2
Altres	10	14	13
TOTAL	227	276	226

Taula 12. Font de derivació: comparativa anys 2009-2010-2011

Com es pot deduir de l'anterior taula, el **nombre de casos que acudeixen al servei per iniciativa pròpia l'any 2011 ha estat de 78**, la qual cosa fa que **aquesta via d'accés sigui la principal**, igual que al 2011, encara que ha disminuït en 41 casos respecte al 2010, any en que aquesta via d'accés va créixer de forma molt important.

La segona via d'accés al servei continua essent, com els anys anteriors, la derivació des de serveis socials. En aquest cas veiem que el nombre de derivacions també ha disminuït respecte al 2010, però no de manera tant brusca, de forma que aquesta via d'entrada al servei es manté més estable.

La tercera font de derivació continua essent el centre de Salut Mental de referència, que es manté també estable respecte al 2010.

Cal destacar també que les derivacions procedents de la xarxa sanitària pública s'han incrementat en 2 respecte al 2010, la qual cosa implica que cada cop es coneix més el servei entre els professionals sanitaris del territori.

D'entre els altres serveis que ens deriven casos, trobem el CIE Terres de l'Ebre, amb 4 derivacions, les mateixes que l'any anterior. Creiem que aquest punt reforça el fet que el SIAD i el CIE esdevenen serveis complementaris al territori, ja que el flux de derivacions és bidireccional. En aquest fet segurament influeixen positivament les coordinacions que duem a terme entre els equips d'ambdós serveis de forma trimestral.

D'entre les persones que han acudit al servei per iniciativa pròpia, la següent taula ens mostra com s'han assabentat de l'existència d'aquest servei:

FONT A TRAVÉS DE LA QUÈ S'HA ASSABENTAT DE L'EXISTÈNCIA DEL SIAD	NÚMERO D'USUÀRIES 2010	NÚMERO D'USUÀRIES 2011
Ràdio	6	3
Amic/ amiga	23	27
Persona de la família (mare; filla)	6	16
Company/a de feina	2	2
Revista/ Díptics	3	5
Altres serveis de la xarxa	6	19
No hi ha dades	73	6
Total	119	78

Taula 13. Font a través de la qual s'assabenten del SIAD; 2010- 2011

De la taula anterior podem deduir que la principal forma d'assabentar-se del servei de les usuàries que hi accedeixen per iniciativa pròpia és a través d'una persona amiga i/o de la família, la qual cosa es coneix popularment com el "boca a boca".

Veiem també com la difusió del servei que es fa als mitjans de comunicació té els seus fruits, ja que 8 usuàries s'han assabentat de l'existència del SIAD a través de anuncis en ràdio i/o a través dels díptics de difusió del servei.

3.2.11 Tipus de cas: comparativa anys 2009; 2010 i 2011

Any	Jurídic	Psicològic	Laboral	Jurídic i Psicològic	Jurídic i laboral	Psicològic i laboral	Psicològic, jurídic i laboral
2011	99	21	39	23	26	6	12
2010	134	21	48	36	18	6	13
2009	112	11	28	34	20	9	13

Taula 14. Tipologia de cas: comparativa anys 2009; 2010 i 2011

Abans d'entrar a analitzar aquestes dades, cal fer menció al fet de què quan parlem de tipologia de cas estem parlant tant d'atencions inicials com de seguiments realitzats a posteriori. Per exemple, quan un cas està tipificat com a jurídic, això implica que tant l'atenció inicial com les que hagin pogut haver-hi en posterioritat han estat des de la vessant jurídica. Seguint amb l'exemple anterior, els casos tipificats com a jurídic i psicològic són aquells casos que corresponen a dones que han rebut al llarg del 2011 assessorament per part de la jurista i la psicòloga del SIAD. Així, els casos més complets són els 12 casos que han rebut assessorament individualitzat per part de les tres professionals (psicològic, jurídic i laboral).

Cal destacar que la principal disminució de casos del 2011 respecte al 2010 no ve per la via laboral ni psicològica, que es mantenen més o menys estables respecte a l'any anterior, sinó que ve determinada per l'entrada de casos de tipologia estrictament jurídica, que passa de 134 del 2010 a 99 el 2011, la qual cosa ens porta a pensar que un gran nombre de dones està aturant el procés de separació/ divorci degut a les circumstàncies econòmiques del moment, encara que això es tracta només d'una mera hipòtesi que, evidentment, caldria contrastar amb un estudi que està fora de les possibilitats d'aquesta memòria.

Tot i això, la vessant estrictament jurídica continua essent la més important i es consolida com la principal via d'accés al servei. Això fa que justament la itinerància del SIAD s'hagi plantejat des d'aquesta vessant.

Seguidament trobem que el segon tipus de casos que es mantenen en importància són els casos que s'atenen des de la vessant estrictament laboral (concretament 39). Sens dubte el context de crisi econòmica pot ser el principal motiu d'aquest canvi. Aquest fet, també apunta a què, molt possiblement, en anys posteriors tindrem una disminució important en el nombre d'usuàries, fruit de la desaparició d'aquest tipus d'assessorament a partir de gener de 2012.

Nombre d'atencions individuals realitzades per àmbits

Psicològic	Jurídic	Laboral
165	261	152

Taula 15. Nombre d'intervencions any 2011

Respecte al nombre d'intervencions, hem dut a terme un total de 261 intervencions/atencions en l'àmbit jurídic; 152 en l'àmbit laboral i 165 en l'àmbit psicològic.

Cal tenir en compte que cadascuna d'aquestes intervencions té una durada aproximada de 50 minuts.

3.2.12 Serveis cap on es deriva a les usuàries: COMPARATIVA 2010-2011

De les 226 dones ateses al llarg del 2011, les derivacions a altres serveis realitzades han estat les següents:

ANY	CI E ¹	CSM ²	SOJ ³	RESOLT	OBERT	ABANDÓ	ALTRES SERVEIS DE LA XARXA (Passir; Servei mediació; S socials; OTG, etc)
2011	22	4	49	107	8	13	23
2010	20	9	48	139	9	34	17

Taula 16. Serveis cap als que es deriva a les usuàries: comparativa anys 2010- 2011

Cal recordar en aquest punt que des del SIAD mantenim reunions periòdiques de coordinació tant amb CIE com amb el Centre de Salut Mental de referència. Aquestes reunions són trimestrals i, per tant, al llarg del 2011 hem dut a terme quatre coordinacions cadascun d'aquests serveis.

En primer lloc, veiem que la majoria de casos han estat resolts (107). Quan diem que un cas està resolt això implica que el motiu pel qual la dona ha consultat o la informació que ha requerit, han estat resolts sense la necessitat de derivar a cap altre servei.

Pel que fa a les derivacions a altres serveis, veiem que la majoria de derivacions (49) s'han realitzat des de l'àmbit d'intervenció jurídica i són dirigides al servei d'orientació jurídica del Col·legi d'advocats i advocades de Tortosa. Aquestes derivacions es duen a terme en aquells casos en què la consulta de la usuària ve encaminada a iniciar algun tipus de tràmit jurídic.

Trobem també un important nombre de derivacions al CIE de referència, concretament 22. Aquestes derivacions corresponen a casos en què des del servei es detecta una situació de violència masclista i s'informa a la usuària de l'existència d'aquest servei integral destinat a la reparació de danys patits per causa d'aquesta forma de violència. Cal remarcar aquí que no totes les usuàries que pateixen o han patit en alguna ocasió aquest tipus de violència volen fer efectivament ús del servei.

¹ Centre d'Intervenció Especialitzada de les Terres de l'Ebre

² Centre de Salut Mental Terres de l'Ebre

³ Servei d'Orientació Jurídica Terres de l'Ebre

Així, i com veurem en l'apartat posterior, tot i que hem detectat 42 dones en situació de violència masclista, i hem fet la informació oportuna al respecte del CIE, només 22 d'aquestes s'han decidit a ser derivades al centre d'intervenció especialitzada de referència.

És important també assenyalar en aquest punt que trobem 8 casos que continuen oberts en el moment de tancament de l'exercici 2011, la qual cosa implica que continuarem oferint orientació i assessorament a aquestes dones al llarg del 2012.

3.2.13 Principal motiu de consulta; anys 2010 i 2011

PRINCIPAL MOTIU DE LA CONSULTA	CASOS 2010	CASOS 2011
Separació/ divorci/ sol·licitud guarda fills i filles	34	52
Orientació laboral/ recerca de feina	72	41
Revisió conveni de separació/ règim visites/ custòdia fills/es	13	9
Impagament pensió aliments fills/es	16	8
Situació de violència en la parella	46	42
Informació prestacions/ pensions incapacitat/ ajuts família monomarental/ viduïtat/ llei dependència; etc.	12	6
Problemàtica psicològica (ansietat, crisi parella, acceptació malaltia, situació familiar problemàtica, altres)	20	21
Impagament hipoteca/ venda del pis/ lloguers i altres temes relacionats amb habitatge	12	13
Situacions familiars problemàtiques	5	5
Consultes estrangeria	4	2
Consultes sobre dret laboral (baixes per maternitat; accidents laborals; acomiadaments, etc)	8	6
Accés al fons de garantia de pensions	2	1
Procediments judicials penals	2	2
Informació sobre herència	8	4
Reclamació de consum	4	2
Altres procediments judicials	18	12
TOTAL	276	226

Taula 16. Principal motiu de consulta: comparativa any 2010- 2011

Cal fer aquí esment del fet que quan ens referim al motiu de consulta, ens estem referint a la primera consulta que ha motivat a la usuària a accedir al servei. Així doncs, estaríem parlant en aquesta taula de la “consulta d'accés al servei”. No obstant això, al tenir en compte que sovint una mateixa usuària consulta per més d'un tema o pot tornar a venir al servei per una consulta completament diferent a la què inicialment havia plantejat.

Consideració a part mereix l'apartat “situació de violència en la parella”. En aquests casos hem optat per destacar que existeix violència en la parella, encara que aquesta no hagi estat la causa principal que hagi motivat la usuària a accedir al servei. Hem optat per presentar les dades d'aquesta manera per tal d'evidenciar la realitat en relació a la incidència d'aquest tipus de violència entre les usuàries del nostre servei.

Hem detectat 42 casos en situació de violència encara que només hem derivat 22 dones al CIE de referència, la qual cosa suposa prop d'un 50 % de les situacions de violència que efectivament hem detectat des del servei.

Aquest fenomen s'explica pel fet que, sovint, les dones fan una consulta puntual però no desitgen iniciar un procés de recuperació en relació a la violència que han viscut o encara pateixen. Cal ressaltar aquí també que sovint, les dones no són conscients de trobar-se immerses en una relació abusiva, tot i tenir consciència de malestar personal, no es troben en condicions d'identificar la causa real d'aquest malestar. Des del servei els donem orientació i les ajudem a identificar la situació de violència que estan patint, però entenem que són elles mateixes les que han de fer l'impuls per iniciar el procés de recuperació si així ho desitgen.

3.2.14 Situació familiar de les usuàries

Per últim farem una breu descripció de quina és la situació familiar de les usuàries del SIAD de l'any 2010 i 2011

Any	Sense nucli	Unipersonal	Monomarental	Nuclear	Extensa
2011	3	28	44	118	33
2010	1	43	57	140	35

Taula 17: Situació familiar de les usuàries; anys 2010- 2011

Com podem observar, la majoria de les usuàries conviuen en un model de família nuclear, tot i que aquestes famílies nuclears sovint estan en procés de dissolució en el moment en què les usuàries accedeixen al servei.

És important també assenyalar la incidència de les famílies monomarentals, que es troba en procés d'incrementar-se progressivament.

3. 2.15 Nombre d'intervencions de grup

Pel que fa a les intervencions amb grups impulsades des del SIAD, hem de dir que al llarg del 2011 hem dut a terme la intervenció en 2 grups de dones diferents.

El primer grup (grup d'ajuda mútua) ha estat un grup que s'ha creat fruit del curs de cuidadores no professionals que es va dur a terme a la població de Masdenverge entre finals de 2010 i principis de 2011, i que va comptar amb la participació de 20 dones. D'aquestes 20 dones, 19 van decidir, en posterioritat a la fi del curs, reunir-se periòdicament per tal de treballar en grup tot aquells sentiments i emocions relacionats amb el fet de la cura de persones dependents en l'àmbit informal. És el que hem anomenat "grup d'ajuda mútua per a cuidadores" que ha estat dinamitzat per la psicòloga del SIAD durant 8 sessions d'una durada de 120 minuts aproximadament cadascuna.

Al llarg del 2011 hem treballat també amb un altre grup, en aquest cas un grup de relaxació format per 9 dones que s'ha trobat durant 5 sessions. En el transcurs d'aquestes sessions, que tenen una durada aproximada de 120 minuts, es treballa el maneig de l'ansietat a través de tècniques de relaxació i control de la respiració. Aquestes sessions són conduïdes per la psicòloga del SIAD.

INTERVENCIONS DE GRUP

Núm. grups	2
------------	---

Grup ajuda mútua	
Núm. dones	19
Núm. sessions	8

Grup relaxació	
Núm. dones	9
Núm. sessions	5

4. Participació en els circuits i protocols territorials contra la violència masclista

Des del SIAD participem en el circuit de Terres de l'Ebre per a l'abordatge de la violència masclista.

L'elaboració d'aquest protocol es va iniciar el mes de maig de 2009 amb la constitució de la mesa institucional.

Amb posterioritat es va constituir la comissió tècnica en la qual està representat el SIAD del Montsià a través de la coordinadora tècnica de l'àrea d'atenció a les persones del Consell Comarcal del Montsià.

Els treballs de la comissió tècnica s'han anat desplegant a través d'un total de 9 reunions al llarg del 2009 i unes altres tantes que es van dur a terme al llarg de l'any 2010 i 2011. El mes de novembre de 2010 es va presentar oficialment el Protocol per a l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre, el primer protocol eficaçment finalitzat del territori Català. Aquest protocol conté una identificació de tots els serveis i recursos del territori en matèria de violència masclista, entre els quals hi consta el SIAD del Montsià, a més d'un circuit concret per a l'abordatge de la violència masclista a les Terres de l'Ebre.

El 24 de novembre de 2009 es va constituir l'equip comarcal del Montsià, en el qual hi està representat el SIAD Montsià a través de la seva coordinadora, des de la sessió inicial de formació. Aquest equip comarcal es reuneix de forma periòdica i en formen part tots els agents implicats en una possible situació de violència masclista de la comarca. El paper del SIAD Montsià en aquests equips comarcals és doble, ja que hi assistim la coordinadora del SIAD en qualitat de representant del servei i, a més, hi assisteix també la jurista del servei en qualitat d'assessora jurídica per a qualsevol dubte que es pugui plantejar en els treballs de l'equip comarcal.

A més, el SIAD del Montsià va participar activament en els treballs de la Taula Laboral de Terres de l'Ebre per a la inserció laboral de les dones en situació de violència masclista, impulsada pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, mentre aquesta taula va estar en funcionament.

Pel que fa a les reunions de l'equip comarcal del Montsià del Protocol per a l'eradicació de la violència masclista a les Terres de l'Ebre, cal tenir en compte que el SIAD del Montsià és l'encarregat de dur a terme les actes de les reunions de l'equip comarcal del Montsià i de proporcionar el suport logístic necessari a l'institut català de les Dones per a l'organització de les diferents reunions i /o activitats que es deriven del protocol.

Al llarg del 2011, l'equip comarcal del Montsià s'ha reunit en sis ocasions que han estat les següents dates: 02/02/2011; 23/03/2011; 08/06/2011; 13/07/2011; 05/10/2011 i 14/12/2011.

Com a resultat dels treballs de l'equip comarcal del Montsià, s'ha creat una edició breu del Protocol per a l'abordatge de la violència masclista adaptada a la comarca del Montsià. En aquest sentit, és important assenyalar que la coordinadora del SIAD del Consell Comarcal del Montsià, juntament amb la Directora del CIE de Terres de l'Ebre i la Coordinadora de l'àrea d'atenció a les persones del Consell Comarcal del Montsià ha dut a terme les presentacions d'aquest document i del protocol als diferents serveis de la xarxa representats a l'equip comarcal del Montsià que són:

- Oficina de Treball de la Generalitat d'Ampostà
- Hospital Comarcal del Montsià
- Àrea bàsica de Salut de Sant Carles de la Ràpita i Alcanar
- Àrea bàsica de Salut d'Ampostà
- Serveis Socials del Montsià
- Serveis Socials d'Ampostà

Cal recordar aquí també que el SIAD del Montsià manté reunions de coordinació periòdiques amb el CIE de Terres de l'Ebre i el Centre de Salut Mental de referència. Al llarg del 2011 s'han dut a terme 3 reunions de coordinació amb cadascun d'aquests serveis.

També cal fer èmfasi en què aquest 2011 s'ha constituït el Consell Supramunicipal de Polítiques socials del Consell Comarcal del Montsià, òrgan de participació en matèria de polítiques socials a la comarca, i que el SIAD del Montsià hi està present des de la seva constitució, juntament amb la resta d'agents que actuen en l'àmbit dels serveis socials a la comarca.

Per últim, i en relació a la participació en diferents ens de coordinació, les professionals del SIAD del consell Comarcal del Montsià hem participat en totes les reunions de coordinació a les que se'ns ha convocat des de la Coordinació Territorial de l'ICD a les Terres de l'Ebre.

5. Nombre i característiques de les actuacions de sensibilització comunitària impulsades pel servei

Des del SIAD Montsià hem dut a terme diferents actuacions de sensibilització comunitària en matèria de violència masclista i drets de les dones a la comarca del Montsià. Totes aquestes actuacions estan emmarcades dintre dels diferents eixos del Pla Comarcal de polítiques de dones de la Comarca del Montsià (2009- 2011).

Entre d'altres, algunes d'aquestes actuacions de sensibilització comunitària han estat:

1. **Monogràfics de sensibilització en matèria de violència masclista: 3 monogràfics** destinats a estudiants de monitoratge en el lleure, hem arribat a **un total de 90 persones** que han participat d'aquesta formació específica. Cal remarcar també que aquests monogràfics s'han implementat de forma conjunta amb el CIE de referència (CIE Terres de l'Ebre).

Els diferents cursos que hem dut a terme al llarg del 2011 han estat els següents:

GRUP	MES	DATA	POBLACIÓ	NOMBRE ALUMNAT
Monitoratge en el lleure 1 er grup	JUNY	27	Amposta	30 PERSONES
		29		
Monitoratge en el lleure 2on Grup	JULIOL	4	Amposta	30 PERSONES
		6		
Monitoratge Oficina Jove Montsià	JULIOL	11	Amposta	30 PERSONES
		13		

El contingut del monogràfic, que s'estructura en 2 sessions de 5 hores de durada cadascuna, és el següent:

1a Sessió (durada 5 hores)

1. Estereotips i prejudicis
2. El conflicte
 - a. Definició
 - b. Actitud davant el conflicte
 - c. Elements d'anàlisi
3. Formes d'abordar el conflicte
 - a. El diàleg i la comunicació
 - b. La mediació
 - c. La violència

2a Sessió (durada 5 hores)

1. La interculturalitat

d. Què entenem per la cultura?

e. Diferències entre interculturalitat i multiculturalitat

f. Què és la comunicació intercultural

g. Eines per a aconseguir una comunicació intercultural eficaç

h. Estratègies per a fomentar actituds interculturals positives a l'aula

2. Prevenció de violència masclista en l'entorn educatiu

a. Introducció referent als valors de la societat patriarcal

b. El fenomen de la violència masclista

Definició

El cicle de la violència

c. La prevenció de la violència masclista en l'entorn educatiu

Consideracions en torn a la coeducació

Eines per a la intervenció

Foto 1. Moment dels monogràfics de prevenció de violència masclista duta a terme als Cursos de monitoratge en el lleure a la comarca del Montsià.

2. Paquet Formatiu SIAD 2011: Aquesta és una oferta formativa que des del SIAD hem impulsat per a oferir formació en diferents matèries que afecten a la vida de les dones. Aquesta oferta formativa ha anat destinada tant a les associacions de la comarca com als ens locals. En aquest sentit hem elaborat una oferta formativa destinada a tots els ens locals de la comarca, per a l'any 2011, que, com a oferta, ha constatat dels següents cursos:

a) Curs “Pautes per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric”

Objectius:

- Prendre consciència de les causes, origen i no pertinença d'una llengua sexista.
- Detectar-ne els biaixos.
- Donar eines i recursos per a eliminar els usos sexistes i androcèntrics.

Programa:

1. La representació de les dones en la llengua
2. Els conceptes de sexisme i androcentrisme
3. Anàlisi de casos
4. Perspectives per modificar alguns usos de la llengua: genèrics, dobles formes i d'altres recursos per anomenar l'experiència humana.
5. Pràctiques de modificació de textos

Organització de la durada:

Aquest curs s'organitza amb una durada de 2 hores, dos dies, és a dir, un total de 4 hores.

Responsables execució:

- Coordinadora SIAD i Consorci per a la normalització Lingüística

Població a la què s'adreça:

- Personal que treballa a càrrec dels ens locals de la comarca del Montsià.

b) Sessió d'orientació laboral grupal

Objectius:

- Oferir als ajuntaments de la comarca una eina per a l'orientació laboral de dones i altres col·lectius en risc d'exclusió social, encara que es prioritzarà el col·lectiu dones i, especialment, dones nouvingudes.
- Aquesta eina grupal està pensada per a treballar amb un grup d'unes 10 persones aproximadament i pretén oferir-los les eines per a iniciar un procés de recerca de feina amb un orientació inicial mínima.

Continguts:

- Vies d'accés al mercat de treball:
 - o Anuncis en premsa
 - o Internet
 - o El boca a boca
- Com elaborar un currículum
- Tècniques per a superar una entrevista de selecció
- Informació sobre diferents tipus de permisos de treball i documentació d'estrangeria

Temporalització:

El present curs està plantejat per a ser dut a terme en una sessió d'una durada de 4 hores, o en dues sessions de 2 hores cadascuna.

Responsables:

- Orientadora laboral del SIAD (Anem per feina) amb el suport de la coordinadora del Servei.

Població a la què s'adreça:

- Dones de la comarca del Montsià en situació de recerca de feina, o ocupades, interessades en conèixer els mecanismes d'accés al món de treball i l'optimització de les seves capacitats per accedir al mercat laboral.

c) Condicions laborals de les persones empleades a la llar familiar

Durada: 2 hores

Objectius:

- Informar a les persones treballadores a càrrec de la llar familiar, la majoria de les quals són dones, respecte als seus drets laborals.

Continguts:

- El contracte de treball
- Els drets laborals (vacances, permisos pagats, etc)
- El concepte del salari
- Finalització de contracte (causes, liquidacions i indemnitzacions)
- Seguretat social i prestacions
- Informació obtenció permís de treball
- Implicacions de la nova llei de dependència en el sector de les treballadores de la llar familiar i ajuda a domicili.

Població a la què s'adreça:

- Aquesta formació s'adreça a totes les persones que treballen en l'àmbit de la llar a la comarca del Montsià, la majoria de les quals són dones.

Difusió d'aquesta activitat:

La difusió que s'ha dut a terme en relació a aquests cursos ha estat a través de correus electrònics, a través del bloc del SIAD i a través de les reunions de la xarxa tècnica de desenvolupament de plans locals i comarcal.

Els indicadors d'avaluació que hem tingut en compte respecte a aquesta actuació han estat els següents:

- Nombre de cursos realitzats: S'han realitzat un total de 1 curs al llarg de 2011, concretament un curs de llenguatge no sexista ni androcèntric que s'ha dut a terme a l'Ajuntament d'Ampostà..
- Nombre de persones assistents a aquests cursos: en el transcurs d'aquests cursos hi han participat al voltant d'unes 20 persones.
- Avaluació del contingut d'aquests cursos a través de l'administració d'un qüestionari a les persones assistents: la nota mitjana de les persones assistents en relació a la valoració dels continguts dels cursos ha estat d'un 8 sobre 10 punts aproximadament.

Foto 2. Moment de la formació en llenguatge no sexista ni androcèntric dut a terme al personal de l'Ajuntament d'Amposta els dies 18 i 21 d'octubre de 2011.

Pel que fa a les xerrades a associacions, hem fet arribar la següent oferta formativa a les associacions de la comarca (associacions de dones, associacions de gent gran, AMPES, associacions juvenils, així com a qualsevol associació interessada en els temes de gènere):

a) -Xerrada sobre la pertinença de l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric

- Durada aproximada: 45 minuts

Objectiu de la xerrada:

- Prendre consciència de les causes, origen i no pertinença d'una llengua sexista

Continguts:

- La representació de les dones en la llengua
- Els conceptes de sexisme i androcentrisme

Responsable:

- Coordinadora SIAD

Agents implicats:

- Teixit associatiu de la comarca del Montsià.
- Consell Consultiu de dones del Consell Comarcal del Montsià.
- Consell de la gent gran del Consell Comarcal del Montsià.

Població a la què va destinada:

- Població en general de la comarca del Montsià.

b)- Xerrada sobre co-educació

- Durada aproximada: 45 minuts

Objectiu de la xerrada:

- Conèixer la importància de la co-educació com a eina per a l'assoliment de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Guió del contingut:

1. Diferències entre co-educació i educació mixta
2. Distinció entre sexe i gènere. Atribucions dels gèneres masculí i femení que es troben en la base de les desigualtats entre homes i dones
3. Importància de la co-educació com a eina per a la prevenció de les violències contra les dones

Responsable:

Coordinadora SIAD

Agents implicats:

- Teixit associatiu de la comarca del Montsià
- Consell Consultiu de dones del Consell Comarcal del Montsià.
- Consell de la gent gran del Consell Comarcal del Montsià.

Població a la què va destinada:

- Població en general de la comarca del Montsià.

c)- Taller sobre el paper de les dones en els mitjans de comunicació

Durada aproximada: 90 minuts

Objectiu del taller:

Reflexionar sobre quina és la imatge que es projecta en els mitjans de comunicació i en la publicitat sobre les dones, desenvolupant una mirada crítica.

Continguts:

- El tractament i la representació de les dones en els mitjans de comunicació i en la publicitat: creació i ús d'estereotips.
- Les imatges de les dones a la publicitat
- Mitjans de comunicació i violència masclista.

Responsable:

- Coordinadora del SIAD

Agents implicats:

- Teixit associatiu de la comarca del Montsià
- Consell Consultiu de dones del Consell Comarcal del Montsià.
- Consell de la gent gran del Consell Comarcal del Montsià.

Població a la què va destinada:

- Població en general de la comarca del Montsià.

Difusió d'aquesta activitat:

La difusió s'ha dut a terme en relació a aquests cursos ha estat a través de correu electrònic, a través del bloc del SIAD, a través de les reunions de la xarxa tècnica de desenvolupament de plans locals i comarcal, a través de les reunions del Consell Consultiu de dones del Montsià, del consell de la gent gran i de la pàgina web del Consell Comarcal del Montsià.

Els indicadors d'avaluació que s'han tingut en compte respecte a aquesta actuació han estat els següents:

- **Nombre de xerrades realitzades:** 6 xerrades al llarg de la comarca del Montsià al llarg del 2011 (Sant Jaume d'Enveja; La Galera; Uldecona (associació de dones i IES); Amposta (Programa de transició al treball-Ajuntament d'Amposta) i participació en la Primera Jornada sobre adolescència a les Terres de l'Ebre.
- **Nombre de persones assistents a aquestes xerrades:** hi han assistit una mitjana de 50 persones per xerrada, la qual cosa suposa que aproximadament unes 250 persones han participat en alguna de les xerrades.

Foto 3- Moment d'una xerrada de la psicòloga del SIAD realitzada a Sant Jaume d'Enveja el 25 de novembre de 2011.

3. Formació pràctica en tècniques de cura i auto-cura per a dones que són cuidadores informals de persones dependents.

El contingut de la formació, **estructurada en 12 sessions**, ha estat el següent:

Mòdul de salut:

- Malalties més comunes en les persones en situació de dependència, procés d'evolució i tractaments.
- Dieta alimentària associada a persones dependents

Mòdul de psicologia:

- Factors associats a la pèrdua de l'autonomia personal
- Demències
- Vivència del dol
- Habilitats socials i comunicació amb la persona dependent i el seu entorn
- Cures pal·liatives i intervenció emocional al final de la vida

Mòdul terapèutic:

- Mobilització de persones dependents
- Higiene postural

Àrea social:

- Recursos socio-sanitaris existents a la comarca i formes d'accés als mateixos.

El curs es va dur a terme a la població de Masdenverge, ja que així es va decidir des del Consell Comarcal del Montsià, per tal de donar cobertura a les poblacions de l'interior de la comarca a les què és més difícil que hi arribi informació d'aquestes característiques. Concretament, l'espai en el qual es va realitzar aquesta formació fou el Casal de Jubilats de Masdenverge, els dimecres de 16,30 a 18,30 h.

El curs es va dur a terme en 12 sessions, de les quals, 8 es van realitzar al llarg del 2010 (concretament durant els mesos de novembre i desembre) i la resta a principis de 2011.

En total, hi van participar **20 dones de diferents poblacions de la comarca. Val a dir que, com a resultat d'aquesta formació, es va crear un grup d'ajuda mútua que, impulsat i coordinat per la psicòloga del SIAD, s'ha reunit periòdicament al llarg del 2011, tal com hem explicat en l'apartat anterior (veure punt 3.2.15 (nombre d'intervencions de grup)).**

Foto 4- moment de la inauguració del curs en tècniques de cura i autocura per a cuidadores de persones dependents.

4. Formació en sensibilització en autoocupació.

Aquesta formació es va dur a terme en col·laboració entre l'orientadora laboral del SIAD i el tècnic de la Xarxa Inicia del Consell Comarcal del Montsià. Consistí en una formació en sensibilització en matèria d'autoocupació que va tenir lloc el dijous 22 de setembre de les 9,30 a les 11,30 a la seu del Consell Comarcal del Montsià i de la qual hi van participar al voltant de 20 dones.

Foto 4- Moment de la jornada de sensibilització en autoocupació.

5. Suport a les associacions de dones: aquest suport s'articula a través dels següents elements:

- **Consell Consultiu de dones del Montsià:** Aquest és el principal òrgan de participació de la comarca en matèria de polítiques de dones i està integrat per les associacions de dones de la nostra comarca. El Consell Consultiu de dones s'ha reunit 2 cops al llarg del 2011.

Foto 6- moment de la reunió del Consell consultiu de dones del Montsià que va tenir lloc el 15 de setembre de 2011, en la qual vam comptar amb la presència de la coordinadora territorial de l'ICD a Terres de l'Ebre, Sra. Carme Valls.

- **Suport en l'elaboració de sol·licituds de subvenció:** 10 de les 15 associacions de dones presents en la comarca han rebut suport del SIAD en matèria d'elaboració de sol·licituds de subvenció al llarg del 2011, per a diferents organismes, tals com l'Isnitu Català de les Dones, la Diputació de Tarragona o el Programa Tu ajudes de la Caixa Tarragona. Aquest suport es dona en tot el procés d'elaboració de les subvencions: definició del projecte, presentació de la sol·licitud i justificació econòmica.

- **Suport en l'organització de la Trobada de dones del Montsià anual:** aquest any hem ofert suport a l'associació de mestresses de casa de La Sénia dones Senienques en l'organització de la XX Trobada de Dones del Montsià.

Foto 7- Trobada d'associacions de Dones del Montsià; La Sénia 6 d'octubre de 2011

6- Actes de celebració dels dies 8 de març (Dia Internacional de les Dones) i 25 de novembre (Dia Internacional contra la violència en vers les dones).

El SIAD del Montsià ha participat activament en la commemoració d'aquests dos dies, organitzant actes propis i/o col·laborant amb altres actes que s'han organitzat arreu de la comarca.

Pel que fa a la celebració **del Dia Internacional de les Dones, el 4 de març de 2011** es va celebrar un acte a la seu del Consell Comarcal del Montsià que va tenir el següent desenvolupament:

Presentació de l'exposició *“La recuperació dels sabers de les dones del Montsià: els sabers relacionats amb la cura de la salut”*

18:00- 18:15 h.- Presentació oficial de l'acte a càrrec del President del Consell Comarcal del Montsià, Sr. Joan Castor Gonell Agramunt i la Presidenta de l'Àrea d'Atenció a les Persones; Sra. Marta Cid i Pañella.

18:15 h.- 18:40 h.- Presentació de la recerca *“La recuperació dels sabers de les dones del Montsià: els sabers relacionats amb la cura de la salut”*, a càrrec d'Àngels Castellà; coordinadora del SIAD.

18:40 h.- 18:55 h.- Agraïments i lliurament d'obsequis a les persones participants en la recerca.

18:55- 19:00 h.- Lectura del manifest del 8 de març (Dia Internacional de les Dones), a càrrec de la Sra. Palmira Artigas; Presidenta de l'Associació de mestresses de casa de la Sénia.

A la sala Emili Vives es va poder visitar l'exposició *“La recuperació dels sabers de les dones del Montsià: els sabers relacionats amb la cura de la salut”*.

A l'acte hi van participar al voltant d'unes 80 persones.

CONSELL COMARCAL
DEL MONTSIÀ

SIAD Servei d'Informació i Atenció a les Dones

Foto 8- Moment de la celebració del Dia Internacional de les Dones a la seu del Consell Comarcal del Montsià; Amposta 4 de març de 2011.

Pel que fa a la celebració del **Dia 25 de novembre, Dia Internacional contra la violència en vers les dones**, aquest any hem participat en una sèrie d'actes que hem anomenat "Setmana contra la violència masclista" i que han estat organitzats en col·laboració amb el Pla Local de polítiques de dones de l'ajuntament d'Amposta i el Centre d'Intervenció Especialitzada de les Terres de l'Ebre.

Els actes que s'han dut a terme han estat els següents:

- **Dia 22 de novembre de 9 a 13 hores: Parada informativa a la Plaça del Mercat d'Amposta "Contra la violència masclista"**. En aquesta actuació es va fer difusió dels diferents serveis existents a la ciutat d'Amposta en relació a l'atenció de dones.

Foto 9- Parada contra la violència masclista; Mercat Municipal d'Amposta; 22 de novembre.

- Dia **22 de novembre a les 18 hores al Teatre del Casal: Passi del documental “Señora de”**

Aquest és un documental sobre la situació històrica de les dones a l'estat espanyol a través de la història de vida de diferents dones que expliquen el seu testimoni en primera persona. Al passi d'aquest documental hi van assistir al voltant de 50 persones.

- Dia **25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència Masclista, a les 19 hores al Teatre del Casal: Teatre amb l'obra “Ja n'hi ha prou ...!” de la Companyia Teatracció.**

Foto 10. Moment de la Presentació de l'obra de Teatre “Ja n'hi ha prou” de la companyia “Teatreacció”; Amposta 25 de novembre de 2011.

Aquest va ser l'acte central en relació a la commemoració del Dia Internacional contra la violència en vers les dones. Van presentar l'acte el Sr. Joan Martín Masdéu, President del Consell Comarcal del Montsià, i la regidora de sanitat, serveis socials i participació ciutadana d'Amposta la Sra. Laia Subirats.

La presidenta de l'associació de mestresses de casa d'Amposta, la Sra. Teresa Gisbert va llegir el manifest. L'assistència de públic va estar al voltant de les 100 persones.

7. Elaboració de l'exposició "Els sabers de les dones del Montsià: els sabers relacionats amb la cura de la salut" i itinerància de la mateixa.

Aquesta exposició parteix d'un recerca etnogràfica que es va dur per l'equip del SIAD entre els anys 2009 i 2010 i que tenia per objectiu la recuperació dels sabres tradicionals de les dones de la comarca relacionats amb la cura de la salut.

A finals del 2010 i principis del 2011, es va constituir el grup de treball que va elaborar l'exposició en base als resultats de la recerca. Aquest grup de treball va estar format per personal del SIAD i àrea d'atenció a les persones del Consell Comarcal del Montsià així com amb la col·laboració de la tècnica del Pla de polítiques de dones de l'Ajuntament del Mas de Barberans.

El resultat dels treballs d'aquest grup han estat l'elaboració d'una exposició que duu per nom el mateix títol que la recerca i que consta dels següents plafons:

PLAFÓ 1: Presentació

Descripció de la recerca que dona lloc a l'exposició.

PLAFÓ 2: Autoritat i circulació dels sabers

Explicació sobre què és el concepte d'autoritat femenina aplicat a la cura de les persones i com circulen els sabers entre les dones de la comarca.

PLAFONS 3 i 4: Curació, màgia i religió

Explicació sobre aquells remeis que incorporen elements magico-religiosos.

PLAFONS 5, 6 I 7: Contingut dels remeis (4 per plafó)

Es tracta de 3 plafons en els quals incorporem el contingut de diferents remeis que s'han obtingut com a resultat de la recerca.

PLAFÓ 8: D'altres sabers relacionats amb la cura

Es treballen altres sabers tradicionals relacionats amb la cura, com remeis per a la alimentació o la higiene de les llars.

PLAFÓ 9: Sobre el futur d'aquests sabers

Es treballa sobre com s'afronta en el futur la preservació d'aquestes sabers tradicionals.

PLAFÓ 10: Les protagonistes

Inclou les fotografies i noms de les dones que han estat les informants de la recerca que ha donat lloc a l'exposició.

En relació a la itinerància d'aquesta exposició, que com hem explicat anteriorment fou inaugurada al març del 2011 a la seu del Consell Comarcal del Montsià, aquesta ha estat als següents pobles al llarg del 2011:

- Del 22 al 30 de juny de 2011: Sant Jaume d'Enveja; local de l'Associació de Mestresses de casa de Sant Jaume d'Enveja.
- Del 5 al 12 de setembre de 2011 a Sant Carles de la Ràpita; Casal Cultural El Maset.
- Del 19 al 26 de setembre de 2011 a La Galera: Museu de la terrissa "Terracota"
- Del 18 al 20 de novembre de 2011: Santa Bàrbara; Fira de l'Oli.

Està previst que l'exposició continuï itinerant per al resta de municipis de la comarca al llarg del 2012.

Foto 11.- Exposició "Els sabers de les dones del Montsià: els sabers relacionats amb la cura de la salut" al Museu de la Terrissa de La Galera; setembre de 2011.

8. Dinamització de la “xarxa tècnica de polítiques de dones”

Aquest 2011 hem seguit amb la tasca de dinamització de les polítiques de dones a la comarca a través de les reunions de la xarxa tècnica de polítiques de dones del Montsià, xarxa que inclou les tècniques dels diferents municipis encarregades d'implementar les polítiques de dones a la comarca.

Aquest any la xarxa tècnica s'ha reunit en dos ocasions (de forma semestral).

Està previst continuar amb aquesta línia el proper any 2012.

9. Recerca sobre la cura “mon pare és meu”

Aquest 2011 també hem dut a terme des del SIAD, i amb la col·laboració del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya a través d'un pla d'ocupació, l'elaboració de la recerca **“Mon pare és meu; Aproximació als discursos que cohesionen la reorganització de la cura en el context actual a la comarca del Montsià”**.

L'objectiu de l'estudi és el de fer visible la situació de la cura informal de persones dependents que suposa unes implicacions de gènere, ja que, en gran mesura, el repartiment històric dels treballs de cura ha estat associat a les relacions de poder de gènere. Per aquesta raó es fa l'estudi per a la visibilització d'aquesta realitat amb la finalitat de provocar un procés de reflexió sobre aquesta reorganització de la cura **(veure annex 2)**.

Aquest estudi es presentarà públicament el proper 7 de març de 2012 a la seu del Consell Comarcal del Montsià.

10. Revisió i renovació del Pla Comarcal de polítiques de dones del Montsià (2012-2015)

Aquest 2011, també amb la col·laboració del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya a través d'un pla d'ocupació i amb la supervisió de la coordinadora del SAID, hem dut a terme una revisió i renovació del Pla Comarcal de polítiques de dones 2007-2011 per donar-li una vigència 2012-2015.

Properament es presentarà públicament aquest nou pla.

SIAD

Servei d'Informació i Atenció a les Dones

Finalment, cal destacar que tota la informació referent a les activitats realitzades pel SIAD Montsià i altres informacions d'interès per a les dones de la comarca estan reflectides al bloc del servei (siadmontsia.blogspot.com), bloc que actualitzem periòdicament. Les notícies referents a les diferents activitats organitzades pel SIAD també apareixen periòdicament a la pàgina web del Consell Comarcal del Montsià (www.montsia.cat).

6. Annexos

6.1 Descripció itinerància servei jurídic SIAD Montsià 2011

	1er dijous del mes	2on dijous del mes	3er dijous del mes	4art dijous del mes
POBLACIÓ	La Ràpita	Ulldecona	Alcanar	Santa Bàrbara
		La Sènia		Sant Jaume
UBICACIÓ	Maset (C/ Perot lo contador, s/n)	Sala de comissions Ajuntament d'Ulldecona (provisional)	Serveis Socials d'Alcanar (C/ Miquel Figueres, 12, entresol)	Jutjat de Pau (Ajuntament de Santa Bàrbara) Pl. Alcalde Cid i Cid
		Serveis Socials (Ajuntament de La Sènia)		Serveis Socials (Pl. Marcel·lí Domingo s/n)
HORARI D'ATENCIÓ	09.30h – 10.30h	09.30h – 10.30h 10.30h – 11.30h	09.30h – 10.30h	09.30h – 10.30h 10.30h – 11.30h
	10.30h – 11.30h	12.00h – 13.00h 13.00h – 14.00h	10.30h – 11.30h	12.00h – 13.00h 13.00h – 14.00h
	11.30h – 12.30h		11.30h – 12.30h	
	13.30h – 13.30h		13.30h – 13.30h	

6.2. Calendari itinerància SIAD 2011

CALENDARI 1r SEMESTRE DE 2011

GENER	
06/01	No hi ha atenció
13/01	Ulldecona / La Sénia
20/01	Alcanar
27/01	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
FEBRER	
03/02	Sant Carles de la Ràpita
10/02	Ulldecona / La Sénia
17/02	Alcanar
24/02	Santa Bàrbara/ Sant Jaume d'Enveja
MARÇ	
03/03	Sant Carles de la Ràpita
10/03	Ulldecona / La Sénia
17/03	Alcanar
24/03	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
31/03	<i>NO HI HA ATENCIÓ</i>
ABRIL	
07/04	Sant Carles de la Ràpita
14/04	Ulldecona / La Sénia
21/04	Alcanar
28/04	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
MAIG	
05/05	Sant Carles de la Ràpita
12/05	Ulldecona / La Sénia
19/05	Alcanar
26/05	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
JUNY	
02/06	Sant Carles de la Ràpita
09/06	Ulldecona/ La Sénia
16/06	Alcanar
23/06	Santa Bàrbara /FESTIU a Sant Jaume
30/06	<i>NO HI HA ATENCIÓ</i>

CALENDARI 2n SEMESTRE DE 2011

JULIOL	
07/07	Sant Carles de la Ràpita
14/07	Ulldecona / La Sénia
21/07	Alcanar
28/07	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
AGOST	
04/08	Sant Carles de la Ràpita
11/08	Ulldecona / La Sénia
18/08	<i>NO HI HA ATENCIÓ (vacances)</i>
25/08	<i>NO HI HA ATENCIÓ (vacances)</i>
SETEMBRE	
01/09	Sant Carles de la Ràpita
08/09	Ulldecona / La Sénia
15/09	Alcanar
22/09	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
29/09	<i>NO HI HA ATENCIÓ</i>
OCTUBRE	
06/10	<i>NO HI HA ATENCIÓ (vacances)</i>
13/10	Ulldecona / La Sénia
20/10	Alcanar
27/10	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
NOVEMBRE	
03/11	Sant Carles de la Ràpita
10/11	Ulldecona / La Sénia
17/11	Alcanar
24/11	Santa Bàrbara / Sant Jaume d'Enveja
DESEMBRE	
01/12	Sant Carles de la Ràpita
08/12	<i>NO HI HA ATENCIÓ (festiu)</i>
15/12	Alcanar
22/12	Santa Bàrbara /FESTIU a Sant Jaume
29/12	<i>NO HI HA ATENCIÓ</i>

6.3 Estudi “Mon pare és meu; Aproximació als discursos que cohesionen la reorganització de la cura en el context actual a la comarca del Montsià”: Sumari i presentació.

6.3.1 SUMARI

0. PRETEXT

PRESENTACIÓ/ 6

INTRODUCCIÓ/8

METODOLOGIA/11

I. CONTEXT

PRESENTACIÓ DELS I DE LES PROTAGONISTES/13

II. TEXT

LES DIMENSIONS DE LA CURA/30

LA CUIDADORA PRINCIPAL. EL PILAR DE L'ORGANITZACIÓ DE LA CURA/34

LA FILLA/35

LA CURA EIX DE LA QUOTIDIANITAT/38

VIURE LA CURA/46

L'ÚS DE SERVEIS EXTERNES/51

III. CONCLUSIONS/55

IV. BIBLIOGRAFIA

PRESENTACIÓ

Com ens organitzem quan els nostres pares es fan grans i comencen a necessitar més atencions?, qui és fa càrrec de les persones dependents en la nostra societat?, és la cura de les persones grans una dimensió més del treball domèstic?, són les dones les acaben assumint el pes principal de la cura de les persones grans?, cuidar a un pare o a una mare que s'ha fet gran és una demostració d'amor?, existeix una corresponsabilitat entre germans per afrontar la cura dels pares?, què implica cuidar a un pare o a una mare que està a la recta final de la seva vida?, està mal vist porta als nostres pares a una residència?, la cura de les persones grans és una cosa que s'ha de solucionar a casa?, quines implicacions en la salut té per el o la cuidadora fer-se càrrec d'una altre persona?

En la nostra societat fins fa relativament pocs anys, la dona, anomenada també mestressa de casa, ha centrat la seva vida en la reproducció i en la cura dels membres de la seva família com a tasca primordial. Són varis els autors i autores que parlen de la invisibilitat d'aquestes tasques. Joan Prat (2004) defineix aquest context com “ *una mena de cadena inacabable en què la dona assumeix de ple la responsabilitat del benestar físic, afectiu i emocional de tots els membres de la seva família.*”

Prat (2004) també ens apunta que en l'actualitat apareix un nou model de dona, la dona moderna, la *self made woman* i ens la defineix com aquella que “*no accepten ni els valors ni l'arquetip matern tradicional*”. Són dones amb nivells alts de formació, amb independència econòmica i que donen importància a aquestes facetes de la seva vida. Però que no s'han desvinculat totalment del model tradicional i que expressen sovint “*la sensació d'incompatibilitat amb què, de vegades, (...) viuen la seva feina amb relació a la resta d'obligacions i deures que elles (o el seu entorn social) consideren que tenen com a dones.*”

Algunes autores plantegen una situació de “crisi de la cura”, entre elles Amaia Pérez Orozco (2006), en que afirma que ens trobem en un complex procés de desestabilització del model de cura tradicional que comporta una redistribució del repartiment de responsabilitats i una reorganització dels treballs de cura. I que aquest procés s'està tancant actualment d'una forma insuficient i precària, en la mesura que es base en els mateixos eixos de desigualtat social i invisibilitat de treballs i agents socials que presentava el model tradicional. Aquesta situació suposa unes implicacions de gènere, ja que en gran mesura el repartiment històric dels treballs de cura ha estat associat a les relacions de poder de gènere.

Per aquesta raó es considera necessari treballar per a la visibilització d'aquesta realitat amb la finalitat de provocar un procés de reflexió sobre aquesta reorganització de la cura.